II

(Besluiten waarvan de publicatie niet voorwaarde is voor de toepassing)

RAAD

BESCHIKKING VAN DE RAAD

van 21 januari 2002

houdende machtiging van de Portugese regering tot het verlenen van steun aan de varkenshouders die de in 1994 en 1998 verleende steun hebben ontvangen

(2002/114/EG)

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, inzonderheid op artikel 88, lid 2, derde alinea,

Gezien het verzoek van de Portugese regering van 23 november 2001,

Overwegende hetgeen volgt:

(1) De Portugese varkenssector vertoont structureel tekorten en wordt gekenmerkt door kleine bedrijven, met in 1998 gemiddeld 18 dieren (het communautair gemiddelde ligt rond de 106 dieren), terwijl 80 % van de bedrijven minder dan 10 fokzeugen telt.

(2) Binnen de Europese Unie vertegenwoordigen de in de andere lidstaten verrichte aankopen in de periode 1994-2000 40 % van de eindwaarde van de productie van de Portugese varkenssector, terwijl de verkopen slechts 4 % van die waarde vertegenwoordigden. De cijfers tonen met name aan dat de aankopen in andere lidstaten in 1995 met 30 % en in 1999 met 47 % zijn gestegen ten opzichte van de voorgaande jaren, en dat de verkopen onbeduidend waren.

(3) In 1993 is op de Portugese markt voor varkensvlees een scherpe daling geregistreerd van de prijzen die aan de producenten werden betaald, ten gevolge van een stijging van het aanbod die samenviel met het eerste jaar van de tweede fase van de toetreding, waarin het gemeenschappelijk landbouwbeleid volledig van toepassing werd op de sector. Dit heeft de rentabiliteit van een groot aantal bedrijven sterk verslechterd.

(4) In 1998 werd ook de Portugese markt getroffen door de problemen in de Europese varkenssector, die de ernstigste crisis van de laatste 10 jaar doormaakte. De belangrijkste oorzaak van deze crisis was een productieoverschot in de Unie, die werd geconfronteerd met de crisis op de Russische markt, die 50 % van de uitvoer van de Europese Unie vertegenwoordigde. De binnenlandse prijzen waren dientengevolge gedurende het gehele jaar aan scherpe dalingen onderhevig, hetgeen opnieuw negatieve gevolgen voor de inkomsten van de producenten had.

(5) De communautaire maatregelen om aan deze crisis het hoofd te bieden (uitvoerrestituties en steun voor particuliere opslag alsmede voedselhulp voor Rusland) hebben slechts een geringe uitwerking gehad op de Portugese markt.

(6) In beide gevallen is, om de gevolgen te verzachten voor de kleine producenten, die te weinig gewicht hebben om met de kredietinstellingen te onderhandelen, door de Portugese regering steun verleend, in 1994 en in 1998.

(7) In 1994 is wetsdecreet 146/94 uitgevaardigd, om de begunstigden in staat te stellen opnieuw te onderhandelen over hun schulden met de kredietinstellingen waarbij zij leningen hadden afgesloten voor investeringen met het oog op de modernisering van de installaties, de verbetering van de hygiëne en de milieubescherming.

(8) In 1998 hebben de Portugese autoriteiten als reactie op de ernstige crisis in de communautaire sector noodmaatregelen genomen, die zijn uitgevaardigd bij wetsdecreet 4/99, om kastekorten en reeksen faillissementen in de gehele sector te voorkomen; die noodmaatregelen bestonden in een moratorium op de terugbetaling van de bij bankinstellingen aangegane leningen en rentesubsidies voor die leningen. De looptijd van deze maatregel was beperkt tot een jaar.

(9) De steun beliep 10 miljoen EUR voor 1994 en 6,3 miljoen EUR voor 1998, terwijl het totale aantal begunstigden 2116 was. Zoals blijkt uit de ontwikkeling van het handelsverkeer heeft deze steun geen bijzondere gevolgen voor het intracommunautaire handelsverkeer gehad en dus ook niet tot concurrentievervalsing geleid.

(10) Met betrekking tot de in 1994 verleende steun hebben de Portugese autoriteiten de Commissie op haar verzoek een op 27 mei 1997 ingeschreven brief doen toekomen met de door de Commissie gevraagde inlichtingen.

(11) Met betrekking tot de in 1998 verleende steun hebben de Portugese autoriteiten eveneens een brief aan de Commissie doen toekomen, die op 21 december 1998 is ingeschreven, waarbij zij haar overeenkomstig artikel 88, lid 3, van het Verdrag op de hoogte bracht van de genomen steunmaatregelen.

(12) De Commissie heeft in haar beschikkingen van 25 november 1999 en 4 oktober 2000 geoordeeld dat de betrokken maatregelen niet verenigbaar waren met de interne markt. Ter uitvoering van die beschikkingen hebben de Portugese autoriteiten een procedure tot terugvordering van de verleende steun ingeleid.

(13) De terugbetaling van de verleende steun bedreigt de economische levensvatbaarheid van veel begunstigden en zou in bepaalde regio's zeer grote negatieve maatschappelijke gevolgen hebben, aangezien 50 % van het varkensbestand geconcentreerd is op minder dan 5 % van het grondgebied.

(14) Er zijn dus buitengewone omstandigheden op grond waarvan deze steun, bij wijze van afwijking en voor zover strikt noodzakelijk voor het herstel van de geconstateerde verstoring van het evenwicht, als verenigbaar met de gemeenschappelijke markt kan worden beschouwd, overeenkomstig de voorwaarden van deze beschikking,

HEEFT DE VOLGENDE BESCHIKKING VASTGESTELD:

Artikel 1

Als verenigbaar met de interne markt wordt beschouwd, een buitengewone steun van de Portugese regering aan de Portugese varkenssector, bestaande in de verlening van steun aan de begunstigden als bedoeld in de beschikkingen van 25 november 1999 en van 4 oktober 2000 van de Commissie, ten belope van maximaal 16,3 miljoen EUR, overeenkomend met de bedragen die deze begunstigden op grond van genoemde beschikkingen zouden moeten terugbetalen.

Artikel 2

Deze beschikking is gericht tot de Portugese Republiek.

Gedaan te Brussel, 21 januari 2002.

Voor de Raad

De voorzitter

M. ARIAS CAÑETE